

การกำกับดูแลผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือน

ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ในบ้านเรือนหรือทางสาธารณสุข เป็นผลิตภัณฑ์อีกกลุ่มหนึ่งที่มีการใช้ตามบ้านเรือนหรือสำนักงาน และนับวันจะมีความต้องการในการใช้ผลิตภัณฑ์กันมากขึ้น ทั้งเพื่อความสะอาดสบายในชีวิตประจำวันที่รีบเร่ง ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ป้องกันกำจัดแมลง ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นผิวต่างๆ ผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรค และผลิตภัณฑ์ลบลำไย เป็นต้น

เพื่อให้ผู้บริโภคได้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย จึงต้องมีการกำกับดูแลผลิตภัณฑ์เหล่านี้ โดย กลุ่มควบคุมวัตถุอันตราย สำนักงานควบคุมเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ซึ่งตามกฎหมายได้แบ่งวัตถุอันตรายเป็น 4 ชนิดตามความรุนแรงของการก่อให้เกิดอันตรายและความเข้มงวดในการควบคุม ดังนี้

วัตถุอันตรายชนิดที่ 1 เป็นวัตถุอันตรายที่ก่อให้เกิดผลกระทบน้อยกว่ากลุ่มอื่น จึงกำหนดให้ผู้ประกอบการเพียงแค่แจ้งข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ และจัดทำฉลากตามที่กำหนด

วัตถุอันตรายชนิดที่ 2 เป็นวัตถุอันตรายที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการจะต้องมาขอขึ้นทะเบียน และแจ้งดำเนินการ จึงจะประกอบกิจการนั้นได้

วัตถุอันตรายชนิดที่ 3 เป็นวัตถุอันตรายที่กฎหมายกำหนดให้ผู้ประกอบการจะต้องมาขอขึ้นทะเบียน และขอใบอนุญาตก่อนจึงจะประกอบกิจการนั้นได้

วัตถุอันตรายชนิดที่ 4 เป็นวัตถุอันตรายที่ห้ามใช้ เนื่องจากอาจก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงต่อทั้งสุขภาพและสิ่งแวดล้อมได้ ทั้งจากคุณสมบัติของสาร หรือจากลักษณะการใช้

ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่อยู่ในความดูแลของกลุ่มควบคุมวัตถุอันตรายส่วนใหญ่เป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 2 และ 3 ซึ่งผู้ประกอบการต้องมาขอขึ้นทะเบียน และขอใบอนุญาตหรือแจ้งการดำเนินการ

ในขั้นตอนของการขึ้นทะเบียนเป็นขั้นตอนของการประเมินประสิทธิภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ รวมถึงกำหนดให้มีการจัดทำฉลากที่ครบถ้วนถูกต้องเพื่อเป็นข้อมูลการใช้สำหรับผู้บริโภค ขั้นตอนการขอใบอนุญาตเป็นการประเมินสถานที่ประกอบกิจการ ตั้งแต่ทำเลที่ตั้งและโครงสร้างอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ถึงแม้ว่าจะมีการอนุญาตให้ประกอบกิจการแล้วก็ตาม เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพและความปลอดภัยภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว ยังต้องมีระบบการติดตามเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์ สถานประกอบการ ผลิตผลิตภัณฑ์ และการโฆษณาผลิตภัณฑ์วัตถุอันตราย โดยสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยารับผิดชอบเฝ้าระวังการดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุอันตรายในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนในต่างจังหวัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดรับผิดชอบการเฝ้าระวังในเขตพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ นอกจากนี้ ยังมีการติดตามเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่ได้อยู่ในความดูแลของกลุ่มควบคุมวัตถุอันตราย เพื่อพิจารณากำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการควบคุม อย่างไรก็ตาม เพียงลำพังอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมในทุกพื้นที่ของประเทศ เนื่องจากผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายมีการใช้ในทุกๆครัวเรือน เป็นอุตสาหกรรมที่เป็นไปได้ทั้งอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดใหญ่ มีการจำหน่ายได้โดยทั่วไป จึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของผู้ประกอบการในการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย และอาศัยความร่วมมือของผู้บริโภคในการสอดส่องดูแล เลือกซื้อเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีแหล่งผลิต แหล่งนำเข้าที่แน่นอน มีฉลากที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการใช้ และแจ้งให้หน่วยงานทราบในกรณีที่พบผลิตภัณฑ์ที่น่าสงสัย